

Pollenallergi är den vanligaste formen av allergi hos befolkningen, med symptom som bland annat klåda i ögon, hals och näsa, huvudvärk, hosta, astma och trötthet.

2020-04-28 08:30 CEST

Nya siffror: så många får pollenvaccin i varje region

Runt tre miljoner människor har pollenallergi. I år är läget mer problematiskt än vanligt när fler riskerar att behöva vara borta från jobb och skola, eftersom pollensymptom kan likna symtom vid covid-19. Många skulle kunna må mycket bättre med pollenvaccin, men behandlingen är underanvänd och erbjuds i mycket olika omfattning. I Norrbotten får bara 5 patienter på 10 000 invånare allergivaccination jämfört med 46 patienter i Halland.

– Idag finns en beprövad vaccination mot pollen, numera också i lättillgänglig tablettform. Men den är underanvänd. Det gör att många med allergi dels får lida i onödan, dels inte kan bidra på arbetsmarknaden i den utsträckning de önskar. I länder som Danmark, Norge och Tyskland är det betydligt fler med pollenallergi som får tillgång till vaccination, säger Kristina Ljungros, generalsekreterare för Astma- och Allergiförbundet.

Många pollenallergiker får bra hjälp av de symptomlindrande läkemedel som finns på apoteken, men för de patienter där dessa inte hjälper är allergivaccination ett alternativ. Den utförs med injektioner eller tabletter, har en behandlingsperiod på tre år och är idag den enda behandling som långsiktigt innebär att patienter kan bli i stort sett symptomfria. Sedan december finns också en ny vaccinationstablett mot björkpollen med i högkostnadsskyddet. Den kan skrivas ut till vuxna patienter med måttliga till svåra besvär från björk, al och hassel.

Ändå är det idag bara 17 personer per 10 000 invånare – alltså under en procent av alla landets pollenallergiker – som har en pågående vaccinbehandling. Och skillnaderna mellan regionerna är stora.

– Hur stora möjligheterna är att få vaccination mot pollen beror idag på var i landet du bor. Nu när vaccin mot björkallergi äntligen är godkänt i pillerform hoppas vi att det leder till att fler får tillgång till denna förenklade form av behandling inför nästa pollensäsong. Men för att vården ska kunna bli mer jämlik ser vi att det både behövs fler allergologer i regionerna, och att kunskapen om de nya behandlingarna ökar i till exempel primärvården, säger generalsekreterare Kristina Ljungros.

Lars Olaf Cardell, professor vid enheten för öron-, näs- och halssjukdomar vid Karolinska institutet, har i flera studier de senaste tio åren undersökt kostnader vid pollenallergi. Han menar att många fler pollenallergiker än idag borde få tillgång till vaccinationsbehandling mot pollen.

– Min bedömning är att minst dubbelt så många skulle behöva behandlas jämfört med idag – och då enbart för att klara av behovet hos nytillkommande pollenallergiker. Utöver det finns ett stort behov hos de patienter vi redan har. Studier visar att många pollenallergiker presterar sämre på jobbet till följd av trötthet och koncentrationssvårigheter. Eftersom allergivaccination, till skillnad från symptomlindrande mediciner, kommer åt just den här typen av symptom innebär det stora samhällsvinster både i

livskvalitet och rent ekonomiskt, säger han.

Fakta om allergivaccination:

- Cirka 17 patienter per 10 000 invånare i hela landet genomgick allergivaccination, eller allergispecifik immunoterapi som det också kallas, i januari 2020. Men betydligt fler skulle vara hjälpta av denna behandling, enligt flera allergologer som Astma- och Allergiförbundet pratat med. Enligt Lars Olaf Cardell, professor vid enheten för öron-, näs- och halssjukdomar vid Karolinska institutet, skulle dubbelt så många behöva behandlas enbart för att klara behovet hos nytillkommande pollenallergiker.
- Allergivaccination ges idag mot följande allergier: björk- och gräspollen, husdammskvalster, hund, katt, bi och geting.
- Läkemedelsbolaget ALK gör mätningar av hur många som genomgår allergivaccination, där uppgifterna hämtas från Socialstyrelsen samt vårdgivare. Nya siffror visar att den region där flest invånare behandlats med allergivaccination är Halland, med 46 patienter per 10 000 invånare. I Norrbotten däremot – den region som ligger längst ner på listan över antal allergivaccinerade – behandlades bara 5 patienter per 10 000 invånare.
- I Norge och Danmark fick cirka 35 patienter per 10 000 behandling och i Tyskland cirka 70 per 10 000.
- Allergier leder också till stora samhällskostnader, ca 13 miljarder kronor per år. Nedsatt kapacitet på jobbet är den största posten, enligt professor Lars Olaf Cardell.

Det här anser Astma- och Allergiförbundet är avgörande för en jämlik vård:

- Att fler allergologer utbildas i den omfattning som krävs för att fler som behöver ska få tillgång till allergivaccinationer.
- Att få till en jämn geografisk spridning av landets allergologer och därmed öka tillgängligheten för patienter runt om i landet.
- Att nya behandlingsmetoder kring allergivaccinationer används och att kunskapen om metoderna sprids inom sjukvården.
- Se till så att det finns certifierade vårdcentraler inom området astma-, allergi- och KOL över hela landet.

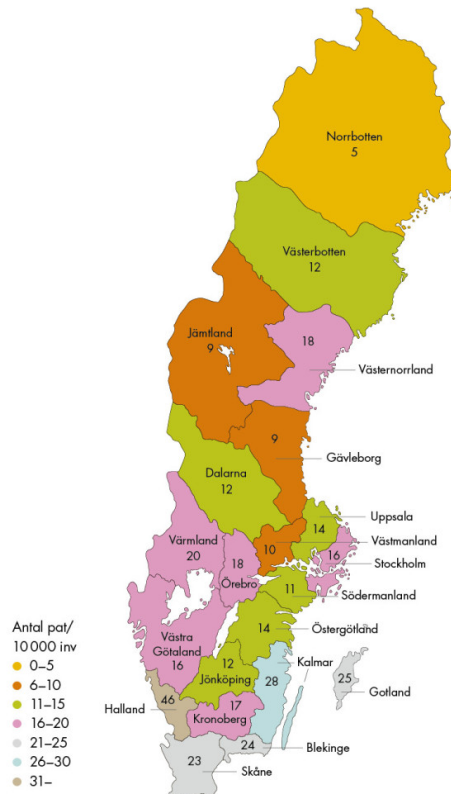
Så många patienter per 10 000 invånare hade pågående allergivaccinationer i januari 2020*:

Norrbottn	5
Jämtland/Härjedalen	9
Gävleborg	9
Västmanland	10
Södermanland	11
Dalarna	12
Jönköping	12
Västerbotten	12
Östergötland	14
Uppsala	14
Stockholm	16
Västra Götaland	16
Kronoberg	17
Västernorrland	18
Örebro	18
Värmland	20
Skåne	23
Blekinge	24
Gotland	25
Kalmar	28
Halland	46

Källa: ALK och Socialstyrelsen

* I siffran ingår utöver pollen även en mindre andel vaccinationer mot husdammskvalster, hund, katt, bi och geting.

Så här ser tillgången till vaccinationsbehandling ut mellan olika regioner:

Siffrorna i kartan anger det antal patienter per 10 000 invånare och region som hade en pågående vaccinationsbehandling i januari i år. Både i form av injektioner, cirka 10 000 patienter, och tabletter, cirka 6 500 patienter. Genomsnittet är 17 behandlade patienter per 10 000 invånare.

Faktorer som påverkar nivån av allergivaccinationer i en region är antalet vuxen- respektive barnmottagningar som ger allergivaccinationer i regionen, den geografiska spridningen av mottagningar i regionen samt införande av tablettvaccinationer. Källa: ALK.

För frågor, vänligen kontakta:

Helena Färnsten, kommunikationschef på Astma- och Allergiförbundet: 070-345 56 51

Kristina Ljungros, generalsekreterare på Astma- och Allergiförbundet: 070-254 27 75

Här hittar du fler artiklar om pollenallergi från Astma- och Allergiförbundet:

[”Philippa Lokko, 25: Pollenvaccinet helt klart värt besväret](#) (Astma- och Allergiförbundets hemsida)

[Tips och råd om pollenallergi](#) (Astma- och Allergiförbundets hemsida)

[”Pollenallergi kostar samhället miljarder”](#) (Artikel i förbundets medlemstidning Allergia)

[”Så påverkas pollensäsongen av ett varmare klimat”](#) (Artikel i förbundets medlemstidning Allergia)

[”Tabletten är så otroligt enkel”](#) – om björkpollenallergiker Katarina Holmström som genomgår behandling med den nya björkpollentabletten Itulazax (Artikel i förbundets medlemstidning Allergia)

[Astma- och Allergiförbundet](#) är en medlemsorganisation som jobbar för friskare och tryggare liv för alla med astma, allergi, eksem eller annan överkänslighet.

Kontaktpersoner

Elin Sundin

Presskontakt

Pressekreterare

elin.sundin@astmaoallergiforbundet.se

0704741180

Helena Färnsten

Presskontakt

Kommunikations- och marknadschef

Opinionsbildning

helena.farnsten@astmaoallergiforbundet.se

070-345 56 51